

O D L U K E

A/ Odluke domaćih sudova i drugih organa

VISI PRIVREDNI SUD HRVATSKE

Rješenje br. II PŽ-1771/81-2  
od 12. IV 1983.

Vijeće: mr Veljko Vujović, Ivan Gembarovski,  
prof. dr Vladislav Brajković

OGRAIČENJE ODGOVORNOSTI ZRAČNOG VOZARA

Ne dolazi do primjene kada zračni vozar nije postupao s  
pažnjom dobrog privrednika u ispunjenju svojih obveza

Tužitelj je domaća organizacija udruženog rada koja obavlja kemijsku industrijsku djelatnost. Tuženik je domaća aerotransportna organizacija udruženog rada koja obavlja prijevoz i u međunarodnom prometu.

Nije sporno: da su međusobno zaključili ugovor o prijevozu jedne bačve od 180 kg eteričnog ulja i da je tužitelj kao pošiljatelj tu bačvu predao na prijevoz na aerodromu Dubrovnik, a tuženik mu izdao međunarodni zračni tovarni list 7.VI 1979. godine; da se prijevoz trebao obaviti, s prekrcajem tereta, na aerodromu Zagreb, u zrakoplov za Pariz - a potom za aerodrom Marseille, ali da do prekrcaja već u Zagrebu nije uopće došlo, jer se pošiljka tijekom prijevoza do Zagreba izgubila; da je tuženik izvršio potražni postupak i da ni nakon toga pošiljka nije pronađena.

Nadalje nije sporno ni to da je tuženik u osnovi odgovoran tužitelju za nastalu štetu.

Sporno je da li tuženi prijevoznik ima pravo na zakonsko ograničenje odgovornosti po jedinici tereta do određene visine, zavisno od odgovora na sporno pitanje da li je tuženik postupao s običnom /culpa levis/ ili pak krajnjom /culpa lata/ nepažnjom i s tim u vezi da li je prijevoznik dokazao da nije postupao s krajnjom nepažnjom već samim tim, što je poduzeo potražni postupak za pokušaj pronalazjenja izgubljene pošiljke:

Prvostepeni sud je iz teleksa tuženog ustanovio da je tuženik poduzeo mjere za pronalaženje izgubljene robe, smatra da druge mjere osim poduzetih i nije bio dužan a niti mogao poduzeti, pa budući da šteta dakle nije nastala grubom nepažnjom, priznaje tuženom pravo na ograničenje odgovornosti pozivom na odredbe st.2, čl.22. Varšavske konvencije za izjednačenje nekih pravila koja se odnose na međunarodni zračni prijevoz. Stoga presudom od 28.VIII 1981. u točki I izreke obvezuje tuženog na plaćanje iznosa od 173.967,40 dinara, a višak tužbenog zahtjeva od 606.734,85 spp odbija /od čega 421.913,60 predstavlja protivriječnost od 63.916,62 FF/ preračunatih konverzijom Poincarè franaka u dinare.

Tužitelj pravodobnom žalbom pobija prvostepenu presudu zbog svih žalbenih razloga i predlaže da se ona preinači tako da se u cijelosti udovolji tužbenom zahtjevu. Smatra da je prvi sud iz izvedenih dokaza izveo pogrešan zaključak, jer da je tuženik postupao više nego očito s krajnjom nemarnošću, ovo napose stoga što ova roba čak ni u deklaraciji za carinjenje u Carinarnici u Zagrebu, nije uopće prikazana.

Odgovor na žalbu nije podnešen.

Žalba tužitelja je osnovana.

Prema pravnom stajalištu Višeg privrednog suda Hrvatske, okolnost što je zračni prijevoznik doduše poduzeo potražni postupak da bi se pronašla roba izgubljena tijekom prijevoza, još sama po sebi ne znači da prijevoznik nije postupao krajnjom nepažnjom i da već zato uživa pravo na zakonsko ograničenje odgovornosti po jedinici tereta /200 Poincarè franaka u smislu odredbi čl.22, st.2a ratificirane i objavljene Varšavske konvencije o izjednačenju nekih pravila koja se odnose na međunarodni zračni promet od 12.X 1929/. Stoga, ako postoje činjenice i okolnosti iz kojih proizleži da prijevoznik nije postupao s pažnjom dobrog privrednika u ispunjenju svojih dužnosti u pogledu čuvanja robe tijekom prijevoza odgovara neograničeno za nastalu štetu.

U konkretnom slučaju prvostepena presuda je utemeljena isključivo na ocjeni pismenih isprava u spisu, ali je prvostepeni sud pogrešno ocijenio te isprave i iz njih izveo nepravilan zaključak, pa je stoga po odredbi čl.373, stav 3. Zakona o parničnom postupku, drugostepeni sud -

budući da je visina štete u računskom pogledu sporna -- ne preinačio, već zbog toga ukinuo po čl.37G. cit. Zakona prvostepenu presudu u pobijanom dijelu kojim je odbijen višak tužbenog zahtjeva, a iz slijedećih razloga:

Očito je naime da se ovdje radi o takozvanoj komercijalnoj /a ne navigacionoj/ grešci vozara, pa je zračni vozar dužan s povjerenim teretom postupati s dužnom pažnjom dobrog privrednika koje se u poslovnom prometu zahtijeva. To znači, da je dužan fizički čuvati i sačuvati povjerenu robu: bilo na aerodromu, bilo u zrakoplovu, ili na bilo kom drugom mjestu pa i u slučaju spuštanja izvan aerodroma /čl.18. Varšavske konvencije/.

Dužna profesionalna pažnja znači dužnost vozara da poduzima i potrebne pravne radnje bilo npr. izdaje uredno isprave /belege/i jednovremeno vrši uspoređivanje stanja isprava i tereta.

U konkretnom slučaju to nije poduzeto, jer prijevoznik:

- nije izvršio kontrolu robe prema tovarnom listu;
- zapovjednik zrakoplova nije potpisao cargo manifest;
- prijevoznik nije ispunio carinsku deklaraciju robe u pretovarnoj zračnoj luci iz koje je roba trebala biti otpremljena drugim zrakoplovom u inozemstvo, pa stoga roba nije ni izašla iz zemlje.

Kraj takvog činjeničnog stanja očito je da je vozar, odnosno osobe za koje on odgovara, postupao krajnjom nepažnjom /culpa lata/, pa zato odgovara neograničeno za svu nastalu štetu.

Budući da je šteta u pogledu visine i to u računskom pogledu sporna, valjalo je uvažanjem tužiteljeve žalbe prvostepenu presudu ukinuti /u pogledu toč.I izreke kojom je djelomično udovoljeno tužbenom zahtjevu/, time da se u nastavku postupka utvrde sve odlučne činjenice od kojih zavisi donošenje nove pravilne odluke o cijelom tužbenom zahtjevu, te i o troškovima cjelokupnog postupka.

V.V.